

La magrana

(ALDC, V, 1171. La magrana)

La *magrana*, fruit del magraner (*Punica granatum*), prové d'un encreuament entre dos mots llatins, MI(L)LE-GRANA 'mil grans' i MALUM GRANATUM 'fruit de grans'. *Malgrana*, amb etapes anteriors *melgrana* < *meligrana* < MILEGRANA, de la qual *magrana* en seria una dissimilació eliminatòria, conviu des del s. XIII amb *magrana*. És possible que aquella forma sigui l'origen de *mangrana* (DECat), però ens inclinem més aviat per una dilació de nasal a partir de *magrana*, com ha passat en *mançana* < *maçana* o el dial. *romenguera* < *romeguera*; sembla que ho abona l'alternança

magrana/mangrana de les localitats 44 i 169. *Manglana* (var. *minglana* 4, 7) és resultat d'un intercanvi de líquides de *mangrana*.

En el vessant geogràfic, notem la presència de la var. nasalitzada en la major part del cat. occ. (tret d'una àrea meridional), *mangrana*, i en el ross., *manglana*, enfront de *magrana* de la resta, incloses les Illes i l'Alguer. *Malgrana*, mantinguda en cinc localitats septentrionals, seria fidel a la forma originària.

Magrana és l'única variant normativa des del DOrt, 1917.

